

да увери врховно судство у ваљаност својих појединих правних схватања. Уставни савет Француске је деценијама „наговарао и уверавао“ редовне судове да прате његова тумачења, али су утемељеност његових одлука и интелектуална снага његових образложења за последицу имали да „последњих деценија он бива све успешнији у том послу“. У Италији, и након шест деценија, Касациони суд стоји на становишту да „ће образложења и ставови УС у интерпретативној одлуци бити прихваћени, само ако су уверљиви“. Хрватски УС, и поред више хиљада одлука донетих у претходним годинама и неспорно израженог активизма, задуго није уверио ВС да добровољно следи његове ставове, па га је на то обавезао уставотворац. Такође, ово питање је актуелно у односима УС и ВКС, односно редовних судова у Србији, упркос чињеници да је Устав изричито утврдио да су „одлуке УС опшетобавезне, коначне и извршне“, те „да су сви дужни да извршавају одлуке Уставног суда“ (чл. 166. и 171). Наиме, није спорно да се диспозитивима одлука уставног суда признаје „правна снага и дејство *erga omnes*, већ чињеница да ли се то дејство може проширити „са диспозитива на образложење одлуке“. Скоро да нема земље у којој није било случаја да су редовни судови бар једном одбили применити интерпретативну одлуку уставног суда, истичући да их обавезују само „устав и закон“, а не и правна схватања, односно тумачења уставног суда. Видети нпр. решења Привредног суда у Београду Ипв. (И) 753/2011 и 4И бр. 5439/2011, у којима поред осталог, стоји да је став УС на који се позивају странке „без значаја“, „будући да заузети став наведеног органа не може дерогирати изричиту законску одредбу“, односно да је „исти без утицаја“ јер судови не суде „на основу правних схватања“, већ на основу „Устава, закона, међународних уговора...“ О овом питању уставни и закони се ретко изричито изјашњавају. Изузетак чини поменути члан 76. Уставног закона о УС Хрватске. И из Закона о судској институт *exertio illegalis*; да широко користе овлашћење на покретање поступка *ex officio* за оцену уставности закона, који се „непосредно тичу вршења судске власти“; да су „гладни надлежности“и тако даље. Колико наведене оцене стоје и колико су засноване на целовитој анализи и проучавању уставносудске праксе и политике уставног надзора у овој области, а колико на појединачним запажањима која се често везују за конкретне одлуке, односно поједина правна становишта уставних судова, питања су у која овде не можемо улазити јер излазе изван оквира овог рада.

7.

Изворна позиција уставног суда као чувара супрематије устава, односно органа „одбране“ устава као врховне правне норме од неуставних општих аката носилаца нормативних овлашћења, коренито се променила ширењем улоге устава као основног закона земље и увођењем непосредне контроле уставности појединачних аката (и радњи) судске власти. Учинак уставних